

Utrecht, 17 oktober 2024

Betreft: aandachtspunten en suggesties behandeling begroting VWS

Geachte leden van de Tweede Kamer,

Namens de elf wetenschappelijke en beroepsverenigingen van P3NL¹, die samen bijna 50.000 psychologen, (ortho-)pedagogen, vaktherapeuten, systeemtherapeuten, poh's-GGZ en andere ggz-professionals vertegenwoordigen, willen wij u in aanloop naar de behandeling van de rijksbegroting enkele belangrijke aandachtspunten en suggesties meegeven. In deze brief uiten wij onze grote zorgen over het gebrek aan concrete beleidsvoornemens en bijbehorende investeringen in de geestelijke gezondheidszorg, met speciale aandacht voor preventie, mentale gezondheid en de knelpunten in de ggz.

Voortzetting aanpak wachtlijsten ggz

In het Integraal Zorg Akkoord zijn middelen vrijgemaakt voor het wegwerken van de wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg (ggz) voor 2023 en 2024. Deze regeling is verlengd voor 2025 en 2026 met een reservering van 30 miljoen euro per jaar. De verlenging van deze middelen waarderen we zeer. We dringen er wel op aan dat er snel en efficiënt afspraken worden gemaakt over de inzet van deze gelden omdat deze nu nog niet of nauwelijks benut worden.

Met bijna 100.000 mensen die wachten op ggz-zorg is het van groot belang dat het aanpakken van de wachtlijsten prioriteit krijgt. Met name jongeren en mensen met complexe problematiek zijn gebaat bij snelle behandeling en hebben op dit moment het meest te lijden onder de wachtlijstproblematiek. Onze suggestie is om meer regie-behandelaren op te leiden en meer WO-en HBO (bachelor en master) opgeleide zorgprofessionals in te zetten. Gezamenlijk kunnen zij-interdisciplinair en domein overstijgend- een wezenlijke bijdrage leveren aan passende zorg. We zouden het op prijs stellen als u de bewindspersonen de volgende vragen wilt voorleggen:

Wat zijn de concrete plannen van het kabinet om de behandelcapaciteit in de ggz te vergroten? En hoe gaat het kabinet ervoor zorgen dat middelen effectief worden ingezet, met name voor cliënten met zwaardere problematiek?

Aanpak personeelstekorten in de zorg

Het kabinet erkent de noodzaak om het personeelstekort in de zorg aan te pakken. Wij juichen de inzet op het halveren van de administratietijd en de juiste inzet van medewerkers toe, maar benadrukken tegelijkertijd dat er meer actie vereist is. Hbo- en wo-opgeleide professionals kunnen beter worden ingezet. Bijvoorbeeld door meer ruimte te creëren voor de inzet van de toegepast psycholoog. Opvallend is dat er mogelijkheden zijn om op korte termijn meer capaciteit in te zetten door meer

¹ Vaktherapie Nederland, Landelijke Vereniging POH-GGZ, Nederlandse Beroepsvereniging voor Toegepaste Psychologie (NBTP), Nederlands Instituut van Psychologen (NIP), Nederlandse Vereniging van Pedagogen en Onderwijskundigen (NVO), Nederlandse Vereniging voor Relatie- en Gezinstherapie (NVRG), Nederlandse Wetenschappelijke Vereniging voor Seksuologie (NVVS), Vereniging EMDR Nederland (VEN), Vereniging voor Gedrags- en Cognitieve therapieën (VGct), Vereniging voor Kinder- en Jeugdpsychotherapie (VKJP), Vereniging van Psychodiagnostisch Werkenden (VVP).

masterpsychologen op te leiden tot gz-psycholoog. Deze staan klaar en willen graag opgeleid worden tot behandelaar. Er is hier dus geen sprake van een personeelstekort maar gebrek aan opleidingsplaatsen. Daarnaast is het Capaciteitsorgaan onlangs gestart met de nieuwe ramingen. Ook orthopedagogen-generalist worden geraamd. Zij kunnen helpen om de wachtlijsten in de zorg te verminderen. Daarvoor is het nodig dat het ministerie van VWS samen met het veld in 2026 tot overeenstemming over de bekostiging van deze opleiding komt.

Vragen hierover zijn:

Wat gaat het kabinet doen om de capaciteit te vergroten? Hoe zal het kabinet omgaan met de aanbevelingen van het Capaciteitsorgaan met betrekking tot het aantal opleidingsplekken voor psychologen?

Hoe wil het kabinet werken aan het vergroten van vakmanschap en werkplezier? Vanuit onderzoek en vanuit de ervaringen van professionals weten we dat vertrouwen, regie en autonomie van zorgprofessionals hiervoor belangrijk zijn.

Preventie en mentale gezondheid

Hoewel het belang van preventie in verschillende beleidsdocumenten wordt benadrukt, lijkt er geen budget te zijn vrijgemaakt om deze richting daadwerkelijk kracht bij te zetten. Sterker nog, de middelen voor preventie-initiatieven zijn fors teruggelopen.

De komst van een preventiestrategie met speciale aandacht voor mentale gezondheid, evenals het geplande Interdepartementaal Beleidsonderzoek (IBO) in 2025 naar ondersteuning en zorg rondom mentale klachten en psychische aandoeningen, zijn positieve ontwikkelingen. Daarnaast spreekt het kabinet-Schoof over een werkagenda mentale gezondheid en ggz in 2025. Echter, er heerst momenteel veel onduidelijkheid over hoe deze strategieën elkaar aanvullen en of ze daadwerkelijk zullen resulteren in concrete plannen.

Hoe gaat het kabinet ervoor zorgen dat de preventiestrategie daadwerkelijk leidt tot concrete plannen en investeringen?

Wat verder opvalt is dat de aandacht voor mentale gezondheid, vooral van jongeren, zeer beperkt blijft. Vorig jaar had 1 op de 5 jongeren te maken met mentale problemen, wat een groot maatschappelijk probleem is en meer aandacht verdient. Het is zorgwekkend dat er tot nu toe zo weinig concrete beleidsvoornemens zijn.

Hoe gaat het kabinet ervoor zorgen dat er daadwerkelijk aandacht komt voor en geïnvesteerd wordt in de mentale gezondheid van de jeugd, om escalatie van problemen te voorkomen en hun welzijn te waarborgen?

Jeugd

De geplande bezuinigingen op jeugdzorg (1,1 miljard euro via de Hervormingsagenda Jeugd) zijn zorgwekkend. De inzet op lokale teams en sociale netwerken is een positieve ontwikkeling, maar de eerder aangekondigde reducties kunnen de uitvoering van de Hervormingsagenda onder druk zetten. Deze kunnen de uitvoering van de Hervormingsagenda bemoeilijken en tijdige hulp voor jongeren en

gezinnen die dat echt nodig hebben, in gevaar brengen. In combinatie met de korting op het Gemeentefonds (het Ravijnjaar) blijven de ontwikkelingen in het jeugdzorgdomein zorgwekkend.

Welke maatregelen worden er genomen om ervoor te zorgen dat de bezuinigingen op het Gemeentefonds en de jeugdzorg niet ten koste gaan van tijdige hulp voor jongeren en gezinnen?

Wij hopen dat de Tweede Kamer het kabinet aanspoort om de genoemde zorgen en aandachtspunten serieus te nemen en deze om te zetten in concrete acties.

Graag gaan we op een passend moment in gesprek om onze gedachten over mogelijke oplossingen (of op zijn minst onze bijdrage daaraan) voor de bekende knelpunten binnen de ggz met u te delen. U kunt hiervoor contact opnemen met Rianne Groen, waarnemend directeur (06-82 07 49 93, rienne.groen@p3nl.nl).

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Bas Rikken', written over a light blue horizontal line.

Bas Rikken,
Voorzitter P3NL